

**ORYANTİRİNG SPORCULARININ
PSİKOLOJİK DAVRANIŞ ANALİZLERİ**
(Saldırganlık ve Sportmenlik)

Editör
Merve UCA

Yazar
Ömer ASLIVAR

© Copyright 2024

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

*Bu Kitap, Merve UCA'nın danışmanlığında yürütülen Ömer ASLIVAR'a ait "Elit 18-24 Oryantiring Sporcularının Saldırganlık Tutumları ve Sportmenlik Davranış Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Ankara İl Örneği)" adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

ISBN
978-625-399-643-7

Yayın Koordinatörü
Yasin DİLMEN

Kitap Adı
Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış
Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

Sayfa ve Kapak Tasarımı
Akademisyen Dizgi Ünitesi

Editör
Merve UCA
ORCID iD: 0000-0003-3325-8828

Yayıncı Sertifika No
47518

Baskı ve Cilt
Vadi Matbaacılık

Yazar
Ömer ASLIVAR
ORCID iD: 0000-0003-1142-1890

Bisac Code
SPO000000

DOI
10.37609/akya.3019

Kütüphane Kimlik Kartı
Aslıvar, Ömer.

Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik) / Ömer Aslıvar,
editör : Merve Uca.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2024.
102 s. : şekil, çizelge. ; 135x210 mm.
Kaynakça var.
ISBN 9786253996437

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt. : Aktaran

BPSÖ : Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği

ÇBSYÖ : Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği

n : Frekans

ss : Standart sapma

TC : Türkiye Cumhuriyeti

Vb. : Ve benzeri

Vd. : Ve diđerleri

$\bar{X}$: Ortalama

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1

GİRİŞ.....	1
------------	---

BÖLÜM 2

GENEL BİLGİLER	5
----------------------	---

A. Spor Kavramı ve Oryantiring Sporunda Genel Bilgi	5
---	---

1. Spor Kavramı	5
-----------------------	---

2. Oryantiring Sporunda Nedir?	8
--------------------------------------	---

B. Saldırganlık	11
-----------------------	----

1. Saldırganlık Kavramı	12
-------------------------------	----

2. Saldırganlığın Nedenleri	15
-----------------------------------	----

3. Saldırganlık Kuramları.....	16
--------------------------------	----

a. İçgüdü kuramı	16
------------------------	----

b. Etiyolojik kuram	18
---------------------------	----

c. Biyolojik kuram.....	18
-------------------------	----

d. Sosyal öğrenme kuramı	20
--------------------------------	----

e. Engellenme kuramı	22
----------------------------	----

f. Bilişsel yeni çağrışım kuramı	23
--	----

4. Saldırganlık Türleri.....	24
------------------------------	----

a. Araçsal (edilgen) saldırganlık.....	25
--	----

b. Düşmanlık içeren (yıkıcı) saldırganlık	26
---	----

c. Atılganlık.....	26
--------------------	----

5. Sporda Saldırganlık.....	27
-----------------------------	----

- İçindekiler

C. Sportmenlik Tutumu.....	31
D. Konuyla İlgili Yapılmış Araştırmalar	34
1. Konu İle İlgili Yapılmış Yurt İçi Araştırmalar	34
2. Konu İle İlgili Yapılmış Yurt Dışı Araştırmalar	38

BÖLÜM 3

GEREÇ VE YÖNTEM	41
A. Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri	41
B. Evren ve Örneklem	43
C. Veri Toplama Aracı.....	44
1. Demografik Bilgi Formu.....	44
2. Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği (ÇBSYÖ)	45
3. Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği (BPSÖ)	45
D. Veri Analizi.....	46

BÖLÜM 4

BULGULAR.....	49
A. Katılımcılara Dair Sosyo-Demografik Bulgular	49
B. Faktör ve Güvenirlik Analizleri.....	50
C. Betimleyici İstatistikler	54
D. Korelasyon Analizi	55
E. Fark Analizleri	57

BÖLÜM 5

TARTIřMA	73
SONUÇ.....	79
KAYNAKLAR.....	85

KAYNAKLAR

KİTAPLAR

- ABRAMS, M. (2010). **Anger Management in Sport: Understanding and Controlling Violence in Athletes**, Champaign, IL, Human Kinetics.
- ABRAMS, M. ve HALE, B. (2005). Anger: How to Moderate Hot Buttons, S. Murphy (Ed.), In **The Sport Psych Handbook**. Champaign, IL, Human Kinetics.
- AKSOY, R., BAKIŞ, M. ve ÜNVEREN, M. (2018). **Spor Sosyolojisi**, Ankara, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- AMMAN, M. T. (2000). Spor Sosyolojisi, C. İkizler (Ed.), **Sporla Sosyal Bilimler** içinde, İstanbul, Alfa Yayınları.
- ARONSON, E., WILSON, T. D. ve AKERT, R. M. (2012). **Sosyal Psikoloji**, Çev. Okhan Gündüz, İstanbul, Kaknüs Yayınları, 1. Baskı.
- BARON, R. A. ve RICHARDSON, D. R. (1994). **Human Aggression**, New York, Plenum Press.
- BARON, R. A. ve RICHARDSON, D. R. (2004). **Human Aggression**, New York, Springer Science & Business Media.
- BERKOWITZ, L. (1993). The Experience of Anger as a Parallel Process in the Display of Impulsive 'Angry' Aggression, R. G. Geen ve E. I. Donnerstein (Eds.). In **Theoretical and Empirical Reviews**, New York, Academic Press.
- BURGER, J. M. (2006). **Kişilik**, Çev. İnan Deniz Erguvan Sarıoğlu, İstanbul, Kaknüs Yayınları.
- COREY, G. (2005). **Psikolojik Danışma, Psikoterapi Kuram ve Uygulamaları**, Ayhan Sağlam (Ed.), Ankara, Mentis Yayıncılık.
- CÜCELOĞLU, D. (2016). **İnsan ve Davranışı**, İstanbul, Remzi Kitapevi, 28. Baskı.
- DENİZ, E., KARAMAN, G., BEKTAŞ, F., YONCALIK, O., GÜLER, V., KILINÇ, A. ve ATEŞ A. (2012). **Çocuklara Oryantiring Eğitimi**, Ankara, Kültür Ajans Yayınları, 2. Baskı.
- DİLEKMEK, M. (2018). **Çocuk ve Ergenlerde Ruhsal Bozukluklar. Gelişim Psikolojisi**. Erzurum, Atatürk Üniversitesi A.Ö.F. Yayınları.
- DOĞAN, B. (2007). **Spor Sosyolojisi ve Uygulamalı Spor Sosyolojisine Giriş**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 1. Baskı.
- FELICITY, H. (2002). **Eğitimde Etik**, Çev. Semra Kunt-Akbaş, İstanbul, Ayrıntı Yayınları.

- Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

- FİŞEK, K. (1985). **100 Soruda Türkiye Spor Tarihi**, İstanbul, Gerçek Yayınevi, 1. Baskı.
- FİŞEK, K. (1998). **Türkiye’de ve Dünya’da Spor Yönetimi**, Ankara, Bağırhan Yayınevi.
- FROMM, E. (1993). **İnsandaki Yıkıcılığın Kökenleri**, Çev. Şükrü Alpagut, İstanbul, Payel Yayınları, 2. Basım.
- GERRIG, R. C. ve ZIMBARDO, P. G. (2012). **Psikoloji ve yaşam**, Çev. Gamze Sart, Ankara, Nobel Yayınevi.
- GÜNEY, S. (2012). **Sosyal Psikoloji**, Ankara, Nobel Yayıncılık, İkinci Baskı.
- KAĞITÇIBAŞI, Ç. (2005). **Yeni İnsan ve İnsanlar**, İstanbul, Evrim Yayınevi, Onuncu Basım.
- KARACA, F. (2003). **Başlangıçtan Bitirişe Oryantiring Tekniği**, Ankara, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Türkiye Dağcılık Federasyonu Yayınları.
- KARAKAYA, İ. (2009). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**, Ankara, Anı Yayıncılık.
- KARAKAYA, İ. (2009). **Bilimsel Araştırma Yöntemleri**. Ankara, Anı Yayıncılık.
- KARASAR, N. (2016). **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler**. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- KARASAR, N. (2016). **Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar-İlkeler-Teknikler**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- KAYAOĞLU, A. (2014). Saldırganlık, S. Ünlü (Ed.), **Sosyal Psikoloji 1** içinde, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi A.Ö.F. Yayınları.
- MYERS, D. G. (2015). **Sosyal Psikoloji**, Çev. Banu Ulu, Ankara, Nobel Akademi Yayıncılık.
- SAKALLI, N. (2001). **Sosyal Etkiler**, Ankara, İmge Kitap Evi.
- ŞAHİN, H. (2003). **Sporda Şiddet ve Saldırganlık**, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.
- TAYLOR, S. E., SEARS, D. O. ve PEPLAU, L. A. (2016). **Sosyal Psikoloji**, Çev. Ali Dönmez, İstanbul, İmge Kitapevi, 4. Baskı.
- TİRYAKI, Ş. (2000). **Spor Psikolojisi: Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama**, Ankara, Eylül Kitap ve Yayınevi.
- WEINBERG, R. ve GOULD, D. (2015). **Foundations of Sport and Exercise Psychology Champaign**, Illinois, Human Kinetics, 5th Edition.
- YETİM, A. A. (2011). **Sosyoloji ve Spor**. Ankara, Berikan Yayıncılık.
- YILDIZ, A. S. (2013). Saldırganlık ve Aile, H. Yavuzer (Ed.), **Ana-Baba Okulu** içinde, İstanbul, Remzi Kitabevi.

MAKALELER

- ADAK, N. (2004). "Bir Sosyalleşme Aracı Olarak Televizyon ve Şiddet", **Bilgi Dergisi**, sayı 30, ss. 27-38.
- ARSLAN, Y. ve SEZEN-BALÇIKANLI, G. (2019). "Fiziksel Performans Düzeyi Empati ve Sportmenliği Etkiler mi?: Elit Kadın Voleybolcular Üzerine Bir Araştırma", **Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi**, cilt 10, sayı 2, ss. 140-148.
- BALCIOĞLU, Y. YILDIRIM, E. ve BALCIOĞLU, İ. (2016). "Spor Bilimleri Alanında Öfke Duygusu ve Saldırganlığın Farklı Açılardan Değerlendirilmesi", **İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 6, sayı 1, ss. 1-9.
- BALÇIKANLI, G. S. ve YILDIRAN, İ. (2011). "Profesyonel Futbolcuların Sportmenlik Yönelimleri ve Empatik Eğilim Düzeyleri", **SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 9, sayı 2, ss. 49-56.
- BJORKQVIST, K. (2018). "Gender Differences in Aggression", **Current Opinion in Psychology**, cilt 19, ss. 39-42.
- CAMPANO, J.P. ve MUNAKATA T. (2004). "Anger and Aggression Among Filipino Students", **Adolescence**, cilt 39, sayı 156, ss. 757-764.
- COULOMB-CABAGNO, G. ve RASCLE, O. (2006). "Team Sports Players' Observed Aggression as a Function of Gender, Competitive Level and Sport Type", **Journal of Applied Social Psychology**, sayı 36, ss. 1980-2000.
- COUREL-IBÁÑEZ, J., ALCARAZ, B. J., MÁRMOL, G. A., VALENZUELA, V. A. ve MORENO-MURCIA, J. A. (2019). "The Moderating Role of Sportsmanship and Violent Attitudes on Social and Personal Responsibility in Adolescents. A Clustering Classification Approach", **PloS One**, cilt 14, sayı 2, ss. 1-11.
- ÇAĞLAYAN, H. S., ÇETİN, M. Ç. ve ŞİRİN, E. F. (2005). "Futbol Seyircisinin Sosyo-Ekonomik-Kültürel Yapısının Şiddet Eğilimindeki Rolü", **Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 7, sayı 2, ss. 15-24.
- DEMİRTAŞ MADRAN, H. A. (2012). "Buss-Perry Saldırganlık Ölçeği'nin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması", **Türk Psikiyatri Dergisi**, sayı 23, ss. 1-6.
- DEMİRTAŞ-MADRAN, H. A. (2020), "Cinsiyet ve Saldırganlık İlişkisi: Görgül ve Kuramsal Çalışmalara Güncel Bir Bakış", **Türk Psikoloji Yazıları**, cilt 23, sayı 45, ss. 97-114.
- DERVENT, F., ARSLANOĞLU, E. ve ŞENEL, Ö. (2010). "Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ve Sportif Aktivitelere

- Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

- Katılımla İlişkisi (İstanbul İli Örneği)”, **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, cilt 7, sayı 1, ss. 521-533.
- EFEK, E. ve YİĞİTER, K. (2021). “Spor Katılımının Atılganlık ve Sportmenlik Düzeyleri ile İlişkisi”, **OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi**, cilt 18, sayı 43, ss. 6732-6763.
- ELENDU, I. C. ve DENNIS, M. I. (2017). “Over-Emphasis on Winning, host-to-win and Winning-at-all-cost Syndrome in Modern Sports Competitions: Implications for Unsportsmanship Behaviours of Sports Participants”, **International Journal of Physical Education, Sports and Health**, cilt 4, sayı 5, ss. 104-107.
- ERDOĞDU, M. Y. ve OTO, R. (2004). “Sokakta Çalışan ve Çalışmayan Çocukların Atılganlık ve Saldırganlık Davranışları Açısından Karşılaştırılmaları”, **Kriz Dergisi**, cilt 12, sayı 3, ss. 11-23
- ERSOY, A., TAZEGÜL, Ü. ve SANCAKLI, H. (2012). “Güreşçilerin Saldırganlık Düzeylerinin Sosyodemografik Açısından İncelenmesi (Ankara Örneği)”, **Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi**, cilt 1, sayı 9, ss. 386-397.
- ERŞAN, E.E., DOĞAN O. ve DOĞAN S. (2009). “Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Sosyodemografik Açısından Değerlendirilmesi”, **Cumhuriyet Tıp Dergisi**, cilt 31, ss. 231-238.
- GENCHEVA, N., ANGELCHEVA, M., MARINOV, T. ve IGNATOV, I. (2017). “Assessment of Sportsmanship in Case of Institutionalized Adolescents, Deprived of Parental Cares”, **Journal of Health, Medicine and Nursing**, sayı 42, ss. 103-109.
- GİRGİNER, N., AYDIN, S. ve ÇAVDAR, Z., (2006). “Üniversite Öğrencilerinin Sporda Şiddet Konusuna Yaklaşımları: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama”, **Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 7, sayı 2, ss. 1-30.
- GÜRPINAR, B. (2014). “Cinsiyet, Eğitim Seviyesi ve Spora Ait Değişkenler Açısından Ortaokul ve Lise’de Okuyan Sporcu Öğrencilerin Ahlaki Karar Alma Tutumları”, **Eğitim ve Bilim Dergisi**, cilt 39, sayı 176, ss. 413-424.
- HUNG, H. M. J., O’NEIL, R. T., BAUER, P. ve KOHNE, K. (1997). “The Behavior of the P-Value When Alternative Hypothesis is True?” **Biometrics**, sayı 53, ss. 11-22.
- İMAMOĞLU, A., İMAMOĞLU, M. ve UYSAL, A. (2018). “Nevşehir’de Oryantiring Sporu ve Oryantiringin Doğaya Etkisi”, **Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi**, cilt 8, sayı 2, ss. 217-230.

- KAHYA, Y. (2020). "Lisanslı Spor Yapan Gençler İle Lisanssız Spor Yapan Gençlerin Fair Play Anlayışları", **Düşünce ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi**, sayı 2, ss. 52-66.
- KALKAVAN, A., ÇAKIR, H. İ., ACET, M. ve ABDURRAHMAN, K. (2015). "Rize'de Liselerarası Spor Müsabakalarına Katılan Öğrencilerin Saldırganlık Durumlarının Araştırılması", **International Journal of Sports Research**, sayı 5, ss. 25-41.
- KAPLAN, B. ve AKSEL, E. (2013). "Ergenlerde Bağlanma ve Saldırganlık Davranışları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", **Nesne Psikoloji Dergisi**, cilt 1, sayı 1, ss. 21-49.
- KAVUSSANU, M. ve ROBERTS, G. C. (2001). "Moral Functioning in Sport: An Achievement Goal Perspective", **Journal of Sport and Exercise Psychology**, cilt 23, sayı 1, ss. 37-54.
- KEELER, L. A. (2007). "The Differences in Sport Aggression, Life Aggression and Life Assertion Among Adult Male and Female Collision, Contact and Non-Contact Sport Athletes", **Journal of Sport Behavior**, sayı 30, ss. 57-76.
- KILIÇARSLAN, S. ve ATICI, M. (2010). "İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Akılcı Olmayan İnançları İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", **Journal of the Cukurova University Institute of Social Sciences**, cilt 19, sayı 3, ss. 113-130.
- KILINÇ, E. (2012). "Genel Lise 9. Sınıf Öğrencilerinin Bazı Değişkenlere ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Göre Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi", **Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, cilt 11, sayı 3, ss. 835-853.
- KOÇ, Y. ve SEÇER, E. (2018). "Spor Bilimleri Alanında Eğitim Gören Üniversite Öğrencilerinin Sportmenlik Davranışları İle Saygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", **CBÜ Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 13, sayı 2, ss. 247-259.
- LEE, M. J., WHITEHEAD, J. ve NTOUMANIS, N. (2007). "Development of the Attitudes to Moral Decision Making in Youth Sport Questionnaire (AMDYSQ)", **Psychology of Sport and Exercise**, cilt 8, sayı 3, ss. 369-392.
- LIU, J. (2004). "Concept Analysis: Aggression", **Issues in Mental Health Nursing**, sayı 7, ss. 693-714.
- LOUGHEAD, T. M. ve LEITH, L. M. (2001). "Hockeys Coach's and Players Perceptions of Aggression and the Aggressive Behavior of Players", **Journal of Sport Behavior**, cilt 24, sayı 4, ss. 394-408.
- MILLER, B. W., ROBERTS, G. C. ve OMMUNDSEN, Y. (2004). "Effect of Motivational Climate on Sportspersonship Among Competitive

- Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

- Youth Male and Female Football Players”, **Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports**, cilt 14, sayı 3, ss. 193-202.
- NOROUZI, M. (2013). “Application of GPS in Orienteering Competitions”, **International Journal of Mobile Network Communications & Telematics**, sayı 4, ss. 9-13.
- ÖZBEK, O. (1999). “Sporda Etik Dışı Davranış Alanları ve Etik İlkeler”, **Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 4, sayı 4, ss. 38-50.
- PEHLİVAN, Z. (2004). “Fair play kavramının geliştirilmesinde okul sporunun yeri ve önemi”, **SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 2, sayı 2, ss. 49-53.
- PEHLİVAN, Z. (2004). “Fair-Play Kavramının Geliştirilmesinde Okul Sporunun Yeri ve Önemi”, **SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt II, sayı 2, ss. 49-53.
- PERDECI, Z., GÜLSÜN, M., ÇELİK, C., ERDEM, M. ve KILIÇ, S. (2010). “Aggression and the Event-Related Potentials in Antisocial Personality Disorder”, **Bulletin of Clinical Psychopharmacology**, sayı 20, ss. 300-306.
- PULUR, A. (2001). “Sporda Şiddet ve Saldırganlık”, **Türkiye Üniversite Sporları Dergisi**, sayı 1, ss. 18-19.
- RASCLE, O., COULOMB-CABAGNO, G. ve DELSARTE, A. (2005). “Perceived Motivational Climate and Observed Aggression as a Function of Competitive Level in Youth Male French Handball”, **Journal of Sport Behavior**, cilt 28, sayı 1, ss. 51-66.
- SEVEN, S. (2010). “Saldırganlık Eğilimi Ölçeği’nin Türk Çocuklarına Uyarlanması”, **Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi**, cilt 5, sayı 1, ss. 75-84.
- SEZEN-BALÇIKANLI, G. (2010). “Çok Boyutlu Sportmenlik Yönelimi Ölçeği’nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması”, **Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt XV, sayı 1, ss. 1-10
- SPOSITO, V. A., HAND, M. L. ve SKARPNESS, B. (1983). “On the Efficiency of Using the Sample Kurtosis in Selecting Optimal Pestimators”, **Communications in Statistics-Simulation and Computation**, cilt 12, sayı 3, ss. 265-272.
- STANFORD, M. S., HOUSTON, R. J., MATHIAS, C. W., VILLEMARETTE-PITTMAN, N. R., HELFRITZ, L. E. ve CONKLIN, S. M. (2003). “Characterizing Aggressive Behavior”, **Assessment**, cilt 10, sayı 2, ss. 183-190.
- TANRIKULU, M. (2011). “Harita ve Pusulanın Farklı Bir Kullanım Alanı: Oryantiring”, **Milli Eğitim**, sayı 191, ss. 120-125.

- TSAL, E. ve FUNG, L. (2005). "Sportspersonship in Youth Basketball and Volleyball Players", **The Online Journal of Sport Psychology**, cilt 7, sayı 2, ss. 37-46.
- TSAL, E. ve FUNG, L. (2005). "Sportspersonship in Youth Basketball and Volleyball Players", **Athletic Insight: The Online Journal of Sport Psychology**, cilt 7, sayı 2, ss. 37-46.
- TUCKER, L. W. ve PARKS, J. B. (2001). "Effects of Gender and Sport Type on Intercollegiate Athletes Perceptions of the Legitimacy of Aggressive Behaviors in Sport", **Sociology of Sport Journal**, cilt 18, sayı 4, ss. 403-413.
- TUTKUN, E., GÜNER, B. Ç., AĞAOĞLU, S. A. ve SOSLU, R. (2010). "Takım Sporları ve Bireysel Sporlar Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeylerinin Değerlendirilmesi", **Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi**, cilt 1, sayı 1, ss. 23-29.
- TUZGÖL, M. (2000). "Ana-Baba Tutumları Farklı Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi", **Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi**, cilt 2, sayı 14, ss. 39-48.
- YAVUZER, Y. (2011). "Okullarda Saldırganlık/Şiddet: Okul ve Öğretmenle İlgili Risk Faktörleri ve Önleme Stratejileri", **Milli Eğitim Dergisi**, sayı 192, ss. 43-61.
- YILDIRAN, İ., YETİM, A. ve ŞENEL, Ö. (1996). "Farklı Cinsiyetteki Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersinden Beklentileri", **Bed. Eğt. Spor Bil. Der.**, cilt 1, cilt 1, ss. 52-57.
- YILDIRIM, M. (2017). "Üniversitelerde Okul ve Kulüp Takımlarında Oynayan Sporcuların Sporda Fairplay Anlayışlarının Belirlenmesi (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği)", **İnönü Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, cilt 4, sayı 1, ss. 1-15.
- YILDIZ, E. ve ERCİ, B. (2011). "Anne Baba Tutumları İle Adölesan Saldırganlığı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", **Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, cilt 1, sayı 3, ss. 6-11.
- YÖRÜK, S. (2020). "Üniversite Öğrencilerinde Öfke ve Saldırganlığı Etkileyen Duygu ve Düşünceler ile İlişkili Faktörler", **Jaren**, cilt 6, sayı 3, ss. 561-70.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

- FENMEN, N. (2013). "Yetişkinler İçin Oryantiring", <http://www.istanbuloryantiring.com/wp-content/uploads/2016/12/3-KentselOryantiring-haritas%C4%B1.pdf> (Erişim Tarihi: 23.10.2021).

TEZLER

- Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

- AÇAK, M. (2011). "İşitme Engelli ve İşitme Engelli Olmayan Futbolcuların Benlik Saygıları ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi", (Yayımlanmamış doktora tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fırat Üniversitesi.
- AĞİLÖNÜ, Ö. (2014). "Farklı Spor Branşlarıyla Uğraşan Sporcuların Hayal Etme ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- AKDOĞAN, B. (2017). "Lise Öğrencilerinin ve Ebeveynlerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- ARSLAN, L. (2018). "12-14 Yaş Aralığında Spor Yapan ve Spor Yapmayan Öğrencilerin Saldırganlık Düzeylerinin Karşılaştırılması", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Düzce Üniversitesi.
- ASMA, M. (2008). "Okullar Arası Karşılaşmalara Katılan Sporcu Öğrencilerin Saldırganlık Algılarının Sosyal-Bilişsel Öğrenme Kuramı Açısından İncelenmesi-Ankara İli Örneği", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- ATAY, S. (2015). "Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi 1. ve 5.- 6. Sınıf Öğrencilerinin Travmatik Stres Düzeyleri İle Saldırganlık, Dürtüsel Davranış Ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, T.C. Kocaeli Üniversitesi.
- AY, M. (2021). "Bireysel Spor Yapan Sporcuların Saldırganlık Düzeyleri İle Benlik Saygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Altında İncelenmesi", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- AYDIN, E. (2022). "Ortaokul Öğrencilerinde TV Bağımlılığı ve Saldırganlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, T.C. Üsküdar Üniversitesi.
- BALÇIKANLI, B. S. (2009). "Profesyonel Futbolcuların Fair Play'e Yönelik Davranışları ile Empatik Eğilim Düzeyleri Arasındaki İlişki", (Yayımlanmamış doktora tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- CENGİZ, R. (2004). "Futbol Antrenörlerinin Saldırganlık Türleri ve Şiddet Olaylarına Bakış Açıları", (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- ÇETİNOĞLU, G. (2016). "Bursa Birinci Amatör Ligindeki Futbolcuların Özyeterlilik ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi",

- (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.
- ÇİTİL, Ö. (2021). “Lise Düzeyindeki Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersi Tutumlarının ve Beden Eğitimi Dersi Sportmenlik Davranışının İncelenmesi (Elazığ İl Örneği)”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, T.C. Muş Alparslan Üniversitesi.
- ÇOBANOĞLU, M. G. (1993). “Sporda Saldırganlık Olgusu ve Bu Olgunun Sportif Performans Üzerine Etkisi”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi.
- ÇÖLLÜ, B. (2017). “Ergenlerde Duygu Durum Düzenleme Becerileri, Benlik Saygısı, Depresyon, Anksiyete ve Çocukluk Çağı Travmaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Üsküdar Üniversitesi.
- DALKILIÇ, M. (2011). “İlköğretim Öğrencilerinin Sportif Faaliyetlere Katılım Düzeyi ve İletişim Becerileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, T.C. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi.
- DERVENT, F. (2007). “Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri ve Sportif Aktivitelere Katılma İlişkisi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- EFİLTİ, E. (2006). Orta Öğretim Kurumlarında Okuyan Öğrencilerin Saldırganlık, Denetim Odağı ve Kişilik Özelliklerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, (Yayımlanmamış doktora tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi.
- ERDEMİR, N. (2012). “Farklı Tür Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin İnternet Kullanım Durumları ile Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Gaziantep İli Örneği”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep Üniversitesi.
- ERDEN, N. K. (2007). “Abant İzzet Baysal Üniversitesi Öğretmenlik Bölümleri Birinci Öğretim Son Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık Türleri”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- ERGÜL, A. (2009). “Bir Grup Süreci Olarak Akran Zorbalığı Katılımcı Rolü Gruplarında Tepkisel Amaçlı Saldırganlık ve Toplumsal Konum”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara Üniversitesi.
- EROĞLU, S. (2009). “Saldırganlık Davranışının Boyutları ve İlişkili Olduğu Faktörler: Lise ve Üniversite Öğrencileri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi.

- Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

- ESENTÜRK, O. (2014). “Lise Düzeyinde Öğrenim Gören ve Okullararası Spor Müsabakalarına Katılan Sporcu Öğrencilerin Güdülenme ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- ESENTÜRK, O. K. (2015). “Lise Düzeyinde Öğrenim Gören ve Okullar arası Spor Müsabakalarına Katılan Sporcu Öğrencilerin Güdülenme ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- GÖKBÜZOĞLU, B. (2008). “Ergenlerin Saldırganlık Düzeyleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi.
- GÜLBAKTI, E. (2017). “Özel Eğitim Gereksinimli Çocukların Saldırganlık Düzeyleri İle Bu Süreçte Annelerin Eşlerinden Gördükleri Desteğin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beykent Üniversitesi.
- GÜNER, İ. (2007). “Çatışma Çözme Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Grup Rehberliğinin Lise Öğrencilerinin Saldırganlık ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Etkisi”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.
- GÜNER, İ. (2007). “Çatışma Çözme Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Grup Rehberliğinin Lise Öğrencilerinin Saldırganlık ve Problem Çözme Becerileri Üzerine Etkisi”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, İnönü Üniversitesi.
- GÜNER, N. (1995). “Ergenlerin Dinledikleri Müzik Türünün Depresyon ve Saldırganlık Düzeyine Etkisi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.
- GÜNGÖR A. (1989). “Lise Öğrencilerinin Özsaygı Düzeylerini Etkileyen Etmenler”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi.
- KABAK, F. (2009). “Ergenlerde Spora Katılımın Saldırgan Davranışlar Üzerine Etkilerinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi.
- KALKAN, T. (2017). “12-15 Yaş Grubu Kadın Hentbolcuların Müsabaka Öncesi Kaygı Durumlarının Fair Play Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi (Amasya İli Örneği)”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- KARACA, F. (2008). “Oryantiring Uygulamalarının İlköğretim Programlarındaki Fonksiyonelliği”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.

- KARACA, M. (2007), “Organizasyonlarda Saldırgan Davranışlara Maruz Kalma ve Mağdurların Kişiliğiyle İlişkisi: Kayseri’de İmalat Sektöründe Bir Araştırma”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi.
- KARATAŞ, M. (2019). “Ortaöğretim 9. Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumlarının (İncelenmesi İstanbul İli Örneği)”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın Üniversitesi.
- KAYA, S. (2020). “Eğitimde Kullanılan Oryantiring Etkinliklerinin Eğitimciler ve Branş Öğretmenleri Tarafından Farklı Dersler Kapsamında Uygulanma Sürecinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon Üniversitesi.
- KOTAN, R. (2004). “Profesyonel Futbol Takım Taraftarlarının Sportmenlik Anlayışları Üzerine Bir Araştırma (Trabzon İl Örneği)”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- KURTYILMAZ, Y. (2005). “Öğretmen Adaylarının Saldırganlık Düzeyleri İle Akademik Başarıları, İletişim ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler (Anadolu Üniversitesi ve Osmangazi Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma)”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi.
- NAS, K. (2017). “Futbolcuların Saldırganlık Düzeyleri İle Öfke Tarzları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- ÖNEL, S. (2021). “Ortaöğretim Öğrencilerinin Sportmenlik Davranışları İle Saldırganlık Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, T.C. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.
- SEZEN, G. (2003). “Profesyonel ve Amatör Futbolcuların Fair Play Anlayışları Üzerine Bir Araştırma”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- SHOKOUFEH, S. (2018). “Türkiye’de Elit Erkek ve Bayan Güreşçiler İle Spor Yapmayan Bireylerin Zihinsel Yetenek, Liderlik ve Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- TOKSÖZ, B. (2022). “Yetişkin Bireylerde Saldırganlık Düzeylerinin Yordayıcıları Olarak Çocukluk Çağı Travmaları, Bilişsel Duygu Düzenleme Stratejileri ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, T.C. Marmara Üniversitesi.

- Oryantiring Sporcularının Psikolojik Davranış Analizleri (Saldırganlık ve Sportmenlik)

- TOPAN, A. (2011). “Ortaöğretim Kurumlarında Okullar Arası Futbol Müsabakalarına Katılan Öğrencilerin Sportmenlik Anlayışlarının Kulüp Deneyimlerine Göre İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- TOPUZ, R. (2008). “Amatör Futbol Oyuncularının Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi.
- TÜRKMEN, Ö. (2020). “8 Haftalık Oryantiring Antrenmanlarının 14-18 Yaş Arası Gençlerde Fiziksel Uygunluk Parametrelerine Etkisi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, T.C. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- USTABAŞ, S. (2011). “İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Saldırganlık ve Algılanan Sosyal Destek Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gazi Üniversitesi.
- YALÇIN, Y. (2009). “Spor Tatmininin Sporcuların Stres ve Saldırganlık Düzeyleri Üzerindeki Etkisi: Antrenör Cinsiyetinin Rolünü Belirlemeye Yönelik Antalya İlinde Bir Uygulama”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erciyes Üniversitesi.
- YAZICI, Ö. F. (2021). “Sporcu Karakterinin Sportmenlik Davranışları Rekabetçi Agresiflik ve Öfke İle İlişkisi”, (Yayımlanmamış doktora tezi), Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, T.C. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- YORULMAZ, M. (2019). “Bireysel ve Takım Sporcularının Dindarlık İle Saldırganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- ZOR, S. (2021). “Lisanslı Olarak Okul Sporlarına Katılan Ortaöğretim Öğrencilerinin Sportmenlik Yönelimi ve Sporda Saldırganlık-Öfke Düzeyleri”, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, T.C. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- DİĞER KAYNAKLAR**
- AÇIKADA, C. (1993). “Ders Dışı Spor Etkinliklerinde Okul, Aile ve Spor Kulüpleri İşbirliği. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor”, Manisa II. Ulusal Sempozyumu, Ankara, Milli Eğitim Basımevi.
- FLANNERY, D. J. (1997). “School Violence: Risk, Preventive Intervention, and Policy”, Urban Diversity Series No. 109.